

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, V, DF, KF og KRF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (SF og RV) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Det Radikale Venstres medlem af udvalget kan tilslutte sig lovforslagets intentioner om at dæmme op for socialt bedrageri. Socialt bedrageri er demoraliserende over for andre borgere. Derfor vil Det Radikale Venstre gerne være med til initiativer, der kan begrænse, at borgere bevidst forsøger at få offentlige ydelser på et uretmæssigt grundlag. Det Radikale Venstre er således tilhænger af ensartede regler for kommunernes overvågning og kontrol af formodet misbrug af sociale ydelser, så borgernes retssikkerhed sikres i forhold til en stadig stigende kommunal overvågning af borgere, som mistænkes af kommunerne for socialt bedrageri.

Det Radikale Venstre er stærkt skeptisk over for den øgede magtanvendelse, som socialministeren ønsker adgang til med lovforslaget. Især ser Det Radikale Venstre store problemer i indførelsen af begrebet grov uagtsomhed, hvor man med bøder vil straffe borgere, der groft uagtsomt har gjort sig skyldig i vildledning af de sociale myndigheder. Et samråd med socialministeren og justitsministeren har tydeliggjort de vanskeligheder, der kan være med implementeringen af en sådan lovgivning.

Lovforslaget giver endvidere hjemmel til, at kommunen til enhver tid og uden retskendelse kan foretage kontrol i en virksomheds lokaler. Spørgsmålet om offentlige myndigheders adgang til ikke frit tilgængelige rum uden retskendelse er under overvejelse i Retssikkerhedskommissionen, og derfor ønsker Det Radikale Venstre, at en endelig diskussion herom afventer overvejelserne og konklusionerne fra Retssikkerhedskommissionen.

På denne baggrund kan Det Radikale Venstre ikke stemme for lovforslaget.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, og vil stemme hverken for eller imod de af socialministeren stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlem af udvalget mener, at dette lovforslag grundlæggende handler om mere kontrol over for og mindre retssikkerhed for de mennesker, der modtager offentlige ydelser. Samtidig præciseres det dog, hvad myndighederne må og ikke må, når de vil kontrollere borgerne. Men dette lille fremskridt drukner i nye beføjelser til at kontrollere og straffe borgerne.

Regeringen indfører med dette lovforslag, at folk skal kunne straffes for socialt bedrageri, selv om de ikke er klar over, at de har begået det. Man indfører straf for »grov uagtsomhed« i sociale sager, selv om man ikke vil indføre det i forbindelse med bedragerisager i straffeloven.

Straf for grov uagtsomhed gælder i øvrigt kun for de mennesker, der modtager sociale ydelser. Der er ingen straf til kommunen, som bevidst – eller med »grov uagtsomhed« – ikke gør borgerne opmærksom på deres ret eller ikke udbetaler de ydelser, borgerne har krav på.

Lovforslaget betyder også, at de sociale myndigheder får lov til uden ransagningskendelse at kontrollere og ransage lokaler og hjem. Det er et stort skridt væk fra retssamfundet.

Lovforslaget betyder derimod ikke, at f.eks. kommuner forpligtes til at tilbagebetale ydelser og tilskud, som de – bevidst eller uagtsomt – ikke har givet borgerne.

De borgere, der kommer i klemme i kommunerne, er dem, der er nederst i systemet og har sværest ved at klage, men dem laver man ikke noget for her. Her er det kun et spørgsmål om yderligere kontrol og mistillid til borgerne. Der er altså mere behov for at sætte ind, så kommunerne hjælper og støtter borgerne og sætter de mange, der egentlig kunne klare sig selv, i stand til at gøre det ved at give dem hjælp og tillid og støtte til at finde de ressourcer, de måtte have, i stedet for at skubbe dem endnu længere ud og mistænkeliggøre dem endnu mere, end man har gjort i forvejen.

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Si-umut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.